מנין. שכל ה] הדמים של כל הקרבנות שטעונים מתן דם ליסוד מס נשאר מן הדם בכלי לאחר שזרק שתי מתנותיו צריך לשופכו ליסוד ותע"פ שלא נאמר שפיכת שיריים אלא בחטאת **והנשאר בדם וגו'.** בחטאת העוף כתיב והנשאר ימלה הוה ליה למכתב: **ומה**

מנין לכל הדמים שטעונים מתן דם ליסוד ת"ל ודם זבחיך ישפך נפקא ליה מדרבי דתניא רבי אומר [1] והנשאר בדם ימצה [א] שאין ת"ל בדם ומה ת"ל בדם לפי שלא למדנו אלא לניתנין מתן ד' שטעונין מתן דמים ליסוד שאר דמים מנין ת"ל והנשאר בדם ימצה שאין ת"ל בדם ומה ת"ל בדם לימד על כל הדמים שטעונין מתן דמים ליסוד ואכתי להכי הוא דאתא מיבעי ליה [ב]לכדתניא [א"צ ג] מנין לניתנין בזריקה שנתנן בשפיכה ת"ל ודם זבחיך ישפך סבר לה כר' עקיבא דאמר [ג]לא זריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה דתנן [ג]ברך ברכת הפסח פטר את של זבח של זבח לא פטר את הפסח דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר [ב]לא זו פוטרת זו ולא זו פוטרת זו אכתי [ג] להכי הוא דאתא מיבעי ליה לכדתניא [ד]ר' ישמעאל אומר מתוך שנאמר [2]אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז וגו' למדנו לבכור שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח מעשר ופסח מנין תלמוד לומר ודם זבחיך ישפך סבר לה כר' יוסי הגלילי [ה]דתניא רבי יוסי הגלילי אומר דמו לא נאמר אלא [2]דמם חלבו לא נאמר אלא [2]חלבם לימד על [ג]בכור מעשר ופסח שטעון [ד] מתן דמים [ד]ואימורין לגבי מזבח ורבי ישמעאל האי קרא מפיק ליה להכי ומפיק ליה להכי דרבי ישמעאל דשלמא לרבי ישמעאל דמוקים לה כוליה בבכור היינו דכתיב [3]ובשרם יהיה לך אלא לרבי יוסי [ו] דמוקי ליה נמי במעשר ופסח מעשר ופסח בעלים אכלי ליה מאי ובשרם יהיה לך אחד תם ואחד בעל מום

מלמוד לומר כדם כו' מלה על הניתנין מן מרבע. היינו חטאת שטעונה מרבע מתנות על מרבע קרנות ובחטאת כתיב שיריס לשפיכה: **לימד על כל הדמים.** שנאמר כאן כלום לאחר עיקר זריקתן שיפך הנאמר ליסוד: **מנין לניתנין בזריקה.** כל הדמים שכתב כאן זריקה כגון עולה ושלמים ואשם דכתיב כאן וזרקו ובכור דכתיב ביה ואת דמם תזרוק (במדבר יח) וכל זריקה מרחוק משמע שזורק מן הכלי למזבח למרחוק [ו]: **שפיכה.** עומד מלל היסוד ושופך: **ודם זבחיך ישפך.** כל זבחים במשמע: **בירך ברכת הפסח פטר את של זבח.** [ו] מגיגית מרובה עשר שנאמה עם הפסח כשהמזורה מרובה ומניו בתוספתא דפסחים [ח] על הפסח הוא אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו לאכול הפסח ועל הזבח הוא אומר אשר קדשנו במצותיו וצונו לאכול את הזבח ואת בירך על הפסח פטר את הזבח: [ו] **על הזבח לא פטר את הפסח.** וקס"ד ובפסחים נמי הכי מפרש דקסבר רבי ישמעאל זריקה בכלל שפיכה כדאמר זעירי [ז] בגיטין בזריקה הניתנין לעיל מניין ילא הלכך ממן דם שלמים שכתב בה זריקה כשפיכה דם פסח שכתב בה שפיכה כדאמרינן לקמן וכי בירך על הפסח פטר את הזבח אבל פסח אבל בירך על הזבח לא פטר את הפסח אבל פסח מניו שטעון שפיכה אחת ושתים זריקות ואע"ג דאית ליה הפסח פוטר של זבח לית ליה הפסח שפיכה ומאן דאית ליה פסח בשפיכה לית ליה ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ויש תימה כר' (ש"ס) : כ] ס"ק ונ"ל בשפיכה יצא, ועוד דוחק לפ"ה דפי' דתנא דברייתא דלעיל ס"ל כר"ע (ש"ס): [א] ס"ק דמסקינן דקאמר סבר לה כרבי עקיבא משמע דס"ל דזריקה כשפיכה דמי, וכן ל"ש דרש הכי. והשתא ניחא דמסקינן דגיטין [ב] ס"ק ועי' מנחות (כתה"י דפוס"י). ותיכות שאין ת"ל בדם ושמרבע מלטין בסמוך: ב] ס"ל שיצא. וכן גרס"י (ש"ס): ג] בכתה"י ואכתי: ד] שטעונין (*ש"ס): ה] ס"ל לכל (*שמכ"י). והספק הנקודה ס"ל אחר מיעת הדמים: ו] ס"ל ואם בירך על הזבח כו' והס"ל עם שלפניו (שמכ"י): ז] ס"ל שנתנן (ש"ס): ח] דמם תזרוק (ש"ס): ט] ס"ל ליה (*ש"ס): י] ס"ל דכיון (*ש"ס): יא] ס"ל ואשור (*ש"ס): יב] ס"ל והיינו (גליון). ס"ל היינו דקאי נמי לשון רבים (*ש"ס). וככ"ה דקאמר במקום דקאי: יג] ס"ל דבכור (ש"ס): יד] אמיני בכורות דקרא קאי כ"ל (*ש"ס): טו] תימה ונראה לי תוספת ממקך (צ"ק), וכ"מ מוסק מיעת תוספת כלנד, ומתימה ונראה לי עד סס"ד מוקף בתלמי לנמה: טז] ידענו ממילא מדלא כר' כ"ל (ש"ס): יז] ס"ל בשר (ש"ס): יח] עקיבא בהא דכיון כ"ל (ש"ס): יט] בס"מ ונוסף משמע דמאן דאית ליה הפסח פוטר של זבח לית ליה הפסח בשפיכה ומאן דאית ליה פסח בשפיכה לית ליה ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ועוד דוחק לפ"ה דפי' דתנא דברייתא דלעיל ס"ל כר"ע (ש"ס): כ] ס"ק ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ועוד דוחק לפ"ה דפי' דתנא דברייתא דלעיל ס"ל כר"ע (ש"ס): כא] ס"ק דמסקינן דקאמר סבר לה כרבי עקיבא משמע דס"ל דזריקה כשפיכה דמי, וכן ל"ש דרש הכי. והשתא ניחא דמסקינן דגיטין [ב] ס"ק ועי' מנחות (כתה"י דפוס"י). ותיכות שאין ת"ל בדם ושמרבע מלטין בסמוך: ב] [ס"ק ונ"ל בשיצא. וכן גרס"י (ש"ס): ג] בכתה"י ואכתי: ד] שטעונין (*ש"ס): ה] ס"ל לכל (*שמכ"י). והספק הנקודה ס"ל אחר מיעת הדמים: ו] ס"ל ואם בירך על הזבח כו' והס"ל עם שלפניו (שמכ"י): ז] ס"ל שנתנן (ש"ס): ח] דמם תזרוק (ש"ס): ט] ס"ל ליה (*ש"ס): י] ס"ל דכיון (*ש"ס): יא] ס"ל ואשור (*ש"ס): יב] ס"ל והיינו (גליון). ס"ל היינו דקאי נמי לשון רבים (*ש"ס). וככ"ה דקאמר במקום דקאי: יג] ס"ל דבכור (ש"ס): יד] אמיני בכורות דקרא קאי כ"ל (*ש"ס): טו] תימה ונראה לי תוספת ממקך (צ"ק), וכ"מ מוסק מיעת תוספת כלנד, ומתימה ונראה לי עד סס"ד מוקף בתלמי לנמה: טז] ידענו ממילא מדלא כר' כ"ל (ש"ס): יז] ס"ל בשר (ש"ס): יח] עקיבא בהא דכיון כ"ל (ש"ס): יט] בס"מ ונוסף משמע דמאן דאית ליה הפסח פוטר של זבח לית ליה הפסח בשפיכה ומאן דאית ליה פסח בשפיכה לית ליה ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ועוד דוחק לפ"ה דפי' דתנא דברייתא דלעיל ס"ל כר"ע (ש"ס): כ] ס"ק ניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא, ועוד דוחק לפ"ה דפי' דתנא דברייתא דלעיל ס"ל כר"ע (ש"ס): כא] ס"ק דמסקינן דקאמר סבר לה כרבי עקיבא משמע דס"ל דזריקה כשפיכה דמי, וכן ל"ש דרש הכי. והשתא ניחא דמסקינן דגיטין [ב] ס"ק ועי' מנחות (כתה"י דפוס"י). ותיכות שאין ת"ל בדם ושמרבע מלטין בסמוך: ב]

ולמטה מנה לן מס לא מודס זבחיך ישפך מלמה דבית הלל נמי דכי ליה ומיהו יש לחמות ורמלה לי (תוספת) [בז] דלמה זבחים ידע מדלמה מהה בהן לעכב מבל בחטה לא נכשיר מטעמה דלא שנה פסיטה ליה דגמר חטאת חיון מחטאת פנימי לעכב מי לא מסכתן בעלמה דמקינן למיגמר מיניה דמתנה אחת כיפר ע"כ על כרחיך לב"ש נעי הכא מנין לניגמר מחטאת דבעי שמי מתנות אע"ג דחטאת חמירא גילוי מילתא היא ללמוד סתום מן המפורש דאי לבעי הלל מאי נעי מנין הא לא שנה לעכב ומהאי טעמא לא מצי למיבעי יהא כשרה [ז] בדיעבד בולא כלום דכשרה בכדי לה מסכתן [ט]. גרו"ך ע"כ:

מתן דם ליסוד ת"ל ודם זבחיך ישפך. אע"ג דלא כתיב יסוד מלינו שיריס שנאמרו ליסוד דכתיב בחטאת [י] ואת דמה ישפך על יסוד המזבח: **תרי תנאי ואליבא דרבי ישמעאל.** דמקן דילף ליה לפסח בשפיכה ליה ליה פסח פוטר את הזבח ולא פליג ר' ישמעאל אדרבי עקיבא [יא] דכיון דפסח בשפיכה מהאי קרא תו ליה לן למילף מיניה ניתנין בזריקה כשרין בשפיכה ומקן דלית ליה פלוגתא ליה ליה פסח בשפיכה הלל בזריקה כשלמים ומיהו פסח עיקר וזבח טפל לו הלכך אין זבח פוטרו לפסח הלל פסח פוטר את הזבח ובפסחים ירושלמי [יב] הלי טעמא אמר הכי: **משלמה רבי ישמעאל.** דמיפקי מקן פסח מדם זבחיך ישפך ומהלי לשון רבים דדמם וחלבם כולה נבכור מוקי לה ובשר [יג] ונקט ועז הוא דנקט לשון רבים ומהלי [יב] נמי דקאי לשון רבים דבשרם יהיה לך דמשמע ליה שור ובכור כשב ובכור עז: **הלם לרבי יוסי הגלילי.** לחית ליה בכור [יג] לשון יחיד וקרא דנקט לשון רבים משום מעשר ופסח נקט לה ומעשר ופסח פטיטה לן שמיהה מתנה לכהן הלם בעלים אכלי ליה: **מהי ובשרם.** דקס"ל דמתנת להלהן: **ומשני אחד פס ואחד בעל מום.** כלומר לעולם לשון בשרם דנקט קרא קמא לאו למיני [יד] דבכורות קאי כלשון בלשון אחד כשר ואחד בעל מום ודמס וחלבם לרבות מעשר ופסח ולשון רבים דבשרם אחד כשר קאי ולא משלמה מיני בכור דקרא למימא דחלבם לא בעי זריקה כלל אלא מבכור אחד מינא נמי שייך למימר ובשרם אחד ובעל מום:

לימד

מתן מועט שבדמים וכיון דלא מפרש קרא פיזה מהן מתן מועט יעשה דמפקת מועט מפקת. והשתא ניחא דבריית' לדעל' אית ליה כר"ע דלעל' אית ליה בזריקה כלל שפיכה ומיהו פסח שפיכה מקדש הס. ומיהו כי קא משני כר"ע הגלילי, הו"מ למימר כתורו דרבש דספרי ומפיק פסח שפיכה מקרא דקודש הס. והכי פריך ור"י הלי קרא מפיק ליה להכי כו' פי' לפסח בשפיכה דמוקי ליה להלי ודם זבחיך ישפך לבכור ומעשר ופסח, (לעיל) [ולעיל] מוקי לדם זבחיך ישפך לניתנים בזריקה שנתנם בשפיכה יצא. ומשני תנאי דלעיל לית ליה לר"ע דאמר מתן זריקה בכלל שפיכה ומהכא דרשי' דלעיל לית ליה כר"ע דאמר מתן זריקה בכלל שפיכה, ולהלן לית ליה ל